

**Posudek
na rigorózní práci Mgr. Jana Votočky
„Aktuální otázky nutné obrany“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 130 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, tří hlavních kapitol a závěru. Okruh použité literatury je poměrně obsáhlý a zahrnuje i několik zahraničních prací. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Po formální stránce splňuje předložená rigorózní práce všechny požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své práce zvolil problematiku rozhodně aktuální, neboť ačkoliv jí odborná literatura věnuje pozornost, jde stále o problematiku místy spornou a diskutní, a to jak v odborné veřejnosti, tak i mezi laiky, takže jej zpracování je proto určitě žádoucí a přínosné, jak z teoretického, tak i z praktického hlediska.

Po stručném úvodu, ve kterém mimo jiné autor charakterizuje zaměření a cíl své práce, se nejdříve věnuje postavení institutu nutné obrany v systému okolností vylučujících protiprávnost. Zde se záslužně zaměřil především na problematiku tzv. souběhu okolností vylučujících protiprávnost, tedy na vzájemný vztah jednotlivých institutů, což bývá v odborné literatuře často opomíjeno. Souhlasit lze s řešením případu, kdy jednající překročí meze dané svolením poškozeného. Velmi podrobně je analyzován vztah k institutu oprávněného použití zbraně, který je poměrně složitý a sporný. Závěry, které autor činí, mohou být sice diskutní, ale nelze jim rozhodně upřít smysluplnost a odůvodněnost. Autor se zaměřil i na další poněkud opomíjený problém, a to vztah nutné obrany k procesnímu institutu zadržení podezřelého. Lze souhlasit s názorem, že hmotněprávní konsekvence (podmínky a zejména meze) zadržení by bylo žádoucí výslovně upravit.

Dalším problémem, na který se autor zaměřil, jsou tzv. automatické obranné systémy. Ačkoliv zejména v posledních letech se k této otázce objevila významná judikatura, jde stále o spornou záležitost. Zajímavá a rozhodně podnětná je klasifikace takových zařízení z pohledu míry jejich fungování v závislosti na člověku, resp. z hlediska efektu jejich působení. Tato klasifikace je z hlediska dalších úvah rozhodně funkční. Velmi podrobně a výstižně se autor vypořádává s námitkami proti automatickým obranným zařízením, které se objevily v literatuře. S jeho stanovisky lze souhlasit. Přisvědčit lze rovněž výtce, že současné české trestní právo nezná obecné ustanovení o ohrožení života a zdraví jednotlivce. Záslužně je věnovaná zvláštní pozornost použití zvířat, neboť ta nepochybně představují speciální případ „automatických obranných zařízení“. Podnětná a určitě důvodná je inspirace trestním zákonem z roku 1852 pokud jde o požadovaná preventivní opatření.

Rozhodně netradiční je pak třetí část práce, věnovaná zkoumanému institutu z hlediska historických zkušeností jako poučení pro budoucí úpravu. Autorem uváděný rozbor, srovnání a stanoviska *de lege lata* i *de lege ferenda* jsou zpracovány velmi podrobně a svědomitě a výstižně zachycují základní změny a tendence nejen samotné právní úpravy, ale i judikatury a názorů doktríny, které autor konfrontuje a analyzuje. V této části práce autor dále pečlivě analyzuje právní úpravu ve vybraných zemích (Německo, Francie, Rusko, Bulharsko a Rumunsko), provádí její vyhodnocení a srovnání s úpravou českou a formuluje z ní plynoucí podněty.

V závěru své práce autor přehledně a stručně shrnuje poznatky, ke kterým ve své práci dospěl s tím, že v konkrétních závěrech a námětech *de lege lata* i *de lege ferenda* odkazuje na zhodnocení v jednotlivých částech své práce.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako mimořádně zdařilou. Autor prokázal skutečně hlubokou znalost zkoumané problematiky a jejích širších souvislostí, a to nejen pokud jde o právní úpravu a relevantní judikaturu, ale rovněž pokud jde o literární zpracování. Nesporným kladem práce je hloubka prováděných rozborů, podrobnost a svědomitost zpracování a především schopnost kvalifikovaně formulovat vlastní stanoviska a závěry, které jsou vesměs podloženy věcnými a přesvědčivými argumenty. Autor nepochybně prokázal schopnost samostatné odborné a tvůrčí práce. Po formální i po obsahové stránce je předložená práce bezpochyby způsobilým podkladem pro obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se autor mohl vyjádřit k otázce, jak se v odborné literatuře vyvíjel názor na posuzování možnosti čelit jednáním osob trestně neodpovědných pro nedostatek věku nebo přičetnosti, resp. osob jednajících nedbalostně nebo dokonce zcela nezaviněně.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě a rigorózní zkoušce byl Mgr. Janu Votočkovi udělen titul doktora práv.

V Praze dne 11.7.2014

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
konzultant